

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 487/2011-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 7. decembra 2011 predbežne prerokoval sťažnosť JUDr. A. B. a E. B., obaja bytom L., zastúpených advokátom JUDr. S. B., B., vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Cdo 13/2010 z 31. mája 2011 a rozsudkom Krajského súdu v Trnave sp. zn. 10 Co 229/2009 z 29. septembra 2009 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť JUDr. A. B. a E. B. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 26. septembra 2011 doručená sťažnosť JUDr. A. B. a E. B. (ďalej len „sťažovatelia“, v citovanom texte aj „žalobcovia“), ktorou namietali porušenie základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj práva

podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 1 Cdo 13/2010 z 31. mája 2011 a rozsudkom Krajského súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 10 Co 229/2009 z 29. septembra 2009.

2. Z obsahu sťažnosti a pripojených písomností vyplýva, že sťažovatelia sú v procesnom postavení žalobcov v súdnom spore o určenie vlastníctva vedenom Okresným súdom Senica (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 7 C 83/2008, ktorý rozsudkom z 1. apríla 2009 žalobu zamietol. O odvolaní sťažovateľov proti tomuto rozsudku rozhodol krajský súd rozsudkom sp. zn. 10 Co 229/2009 z 29. septembra 2009 tak, že odvolaním napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil. V dovolaní sťažovateľov proti rozsudku krajského súdu z 29. septembra 2009 rozhodol najvyšší súd uznesením sp. zn. 1 Cdo 13/2010 z 31. januára 2011, ktorým dovolanie sťažovateľov odmietol.

3. Podľa názoru sťažovateľov *„krajský súd svojím rozsudkom, ktorým potvrdil rozsudok okresného súdu, ako aj najvyšší súd svojím uznesením, porušili základné právo sťažovateľov vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru. Dôvodom tohto porušenia je skutočnosť, že uvedené súdy neposkytli sťažovateľom účinnú ochranu a naviac rozhodnutia krajského i najvyššieho súdu majú arbitrárny charakter v spojitosti s porušením zásady predvídateľnosti súdnych rozhodnutí. ... súdy odmietli poskytnúť súdnu ochranu porušeným právam sťažovateľov a ich žalobu odmietli z dôvodu nedostatku naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení...*

Tým, že všeobecné súdy neaplikovali pri obdobných právnych vzťahoch (t. j. posúdenie naliehavého právneho záujmu podielového spoluvlastníka k určeniu spoluvlastníctva druhého spoluvlastníka k spoločnej veci) zákonné ustanovenia rovnakým spôsobom, porušili zásadu predvídateľnosti práva, ktorá sa neoddeliteľne spája s princípom právnej istoty, t. j. zásadami, na ktorých stojí Slovenská republika ako právny štát (por. čl. 1 ods. 1 ústavy). Súčasťou uvedeného princípu je tiež požiadavka, aby sa na určitú právne relevantnú otázku pri opakovaní v rovnakých podmienkach dala rovnaká odpoveď

(napr. m. m. I. ÚS 87/93, PL. ÚS 16/95 a II. ÚS 80/99), teda to, že obdobné situácie musia byť rovnakým spôsobom právne posudzované (I. ÚS 233/2010).“.

4. Sťažovatelia navrhli, aby ústavný súd rozhodol týmto nálezom:

„1. Základné právo JUDr. A. B. a E. B. vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 a ich základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy..., ako aj ich právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru... uznesením Najvyššieho súdu... zo dňa 31. 5. 2011 sp. zn. 1 Cdo 13/2010 a rozsudkom Krajského súdu... zo dňa 29. 9. 2009 sp. zn. 10 Co 229/2009 bolo porušené.

2. Zrušuje sa uznesenie Najvyššieho súdu... zo dňa 31. 5. 2011... ako aj rozsudok Krajského súdu... zo dňa 29. 9. 2009... a vec sa vracia Krajskému súdu... na ďalšie konanie.

3. Najvyšší súd... ako aj Krajský súd... sú povinní... zaplatiť sťažovateľom vyčíslenú náhradu trov konania...“

5. Ako dôkazový materiál sťažovatelia k sťažnosti pripojili rozsudok okresného súdu č. k. 7 C 83/2008-45 z 1. apríla 2009, odvolanie doručené okresnému súdu 4. mája 2009, rozsudok krajského súdu sp. zn. 10 Co 229/2009 z 29. septembra 2009, dovolanie doručené okresnému súdu 3. decembra 2009, uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 13/2010 z 31. mája 2011, ako aj rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 4 Cdo 334/2009 z 30. novembra 2011 majúci podporiť ich tvrdenie, že iný senát najvyššieho súdu „obdobnú situáciu“ posudzoval odlišne (pozri bod 3).

II.

6. Ústavný súd je podľa čl. 127 ods. 1 ústavy oprávnený konať o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

7. Ústavný súd každý návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného

súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

8. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

9. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti (návrhu) možno hovoriť vtedy, ak namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi namietaným rozhodnutím alebo iným označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konania (napr. I. ÚS 66/98, III. ÚS 168/05, IV. ÚS 136/05).

10. Sťažovatelia sa vo svojej sťažnosti domáhali vyslovenia porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 13/2010 z 31. mája 2011, ktorým ich dovolanie sťažovateľov odmietol, a jemu predchádzajúcim potvrdzujúcim rozsudkom krajského súdu sp. zn. 10 Co 229/2009 z 29. septembra 2009.

11. Podľa ustáleného právneho názoru ústavného súdu účelom práva na súdnu a inú právnu ochranu vrátane práva na spravodlivé konanie je zaručiť každému prístup k súdu. Tomu zodpovedá povinnosť všeobecného súdu vo veci konať a rozhodnúť (II. ÚS 88/01).

12. Základné právo na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu všeobecný súd nemôže porušiť, ak koná vo veci v súlade s procesnoprávnymi predpismi upravujúcimi postupy v občianskoprávnom konaní. Takýmto predpisom je zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj „OSP“).

13. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu súčasťou práva na spravodlivý súdny proces nie je to, aby účastník konania bol v akomkoľvek konaní pred všeobecným súdom úspešný vrátane odvolacieho konania či konania o dovolaní. Z toho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníka konania. Procesný postoj účastníka konania zásadne nemôže bez ďalšieho dokazovania implikovať povinnosť všeobecného súdu akceptovať jeho návrhy, procesné úkony a obsah opravných prostriedkov a rozhodovať podľa nich. Všeobecný súd je však povinný na všetky tieto procesné úkony primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným procesným poriadkom, a to aj pri rešpektovaní druhu civilného procesu, v ktorom účastník konania uplatňuje svoje nároky alebo sa bráni proti ich uplatneniu, prípadne štádia civilného procesu (IV. ÚS 252/04, IV. ÚS 329/04, IV. ÚS 340/04, III. ÚS 32/07, I. ÚS 290/09).

14. Rovnako ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol, alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01).

15. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať také rozhodnutia všeobecných súdov, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným

rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody, pričom skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom preskúmania vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis I. ÚS 37/95, II. ÚS 58/98, I. ÚS 5/00, I. ÚS 17/00).

16. Ústavný súd pripomína, že súčasťou základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je povinnosť súdu akceptovať dôvody prípustnosti opravného prostriedku (odvolania či dovolania) uvádzané sťažovateľmi, v dôsledku čoho ich „nerešpektovanie“ súdom ani nemožno bez ďalšieho považovať za porušenie označeného základného práva. V inom prípade by totiž súdy stratili možnosť posúdiť, či zákonné dôvody prípustnosti alebo neprípustnosti podaného odvolania či dovolania vôbec boli naplnené.

II. A

K uzneseniu najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 13/2010 z 31. mája 2011

17. Sťažovatelia namietali porušenie označených práv najvyšším súdom, ktorý ich dovolanie posúdil ako také, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému tento mimoriadny opravný prostriedok nie je prípustný, a preto ho odmietol. Najvyššiemu súdu najmä vytýkali podľa ich predstáv požadovanú právnu ochranu a najmä to, že sa v zásade stotožnil s faktickými a právnymi závermi pred ním (skôr) konajúcich všeobecných súdov a neaplikoval „*záonné ustanovenia rovnakým spôsobom*“ ako iné senáty najvyššieho súdu „*pri obdobných právnych vzťahoch*“ (pozri bod 3).

18. V tejto súvislosti ústavný súd vzhľadom na svoju doterajšiu judikatúru považuje za potrebné uviesť, že otázka posúdenia, či sú, alebo nie sú splnené podmienky na uskutočnenie dovolacieho konania, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu, t. j. najvyššieho súdu, a nie do právomoci ústavného súdu. Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy (čl. 124 a čl. 142 ods. 1) vyplýva, že ústavný

súd nie je alternatívou ani mimoriadnou opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov, ktorých sústavu završuje najvyšší súd (mutatis mutandis II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Zo subsidiárnej štruktúry systému ochrany ústavnosti ďalej vyplýva, že práve všeobecné súdy sú primárne zodpovedné za výklad a aplikáciu zákonov, ale aj za dodržiavanie práv a slobôd vyplývajúcich z ústavy alebo dohovoru (I. ÚS 4/00), preto právomoc ústavného súdu pri ochrane práva každého účastníka konania nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. II. ÚS 13/01), alebo všeobecné súdy neposkytnú ochranu označenému základnému právu sťažovateľa v súlade s ústavnoprocenými princípmi, ktoré upravujú výkon ich právomoci.

19. Právo na súdnu ochranu (ako aj právo na spravodlivé súdne konanie) sa v občianskoprávnom konaní účinne zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom vrátane dovolacích konaní. V dovolacom konaní procesné podmienky upravujú ustanovenia § 236 a nasl. OSP. V rámci všeobecnej úpravy prípustnosti dovolania proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu z ustanovenia § 237 OSP výslovne vyplýva, že dovolanie je prípustné, len pokiaľ ide o prípady uvedené v písm. a) až g) tohto zákonného ustanovenia. Dovolanie je prípustné aj proti rozhodnutiu odvolacieho súdu v prípadoch uvedených v § 238 OSP.

20. Ústavný súd z tohto hľadiska preskúmal rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. I Cdo 13/2010 z 31. mája 2011, ktorým odmietol dovolanie sťažovateľov. Nezistil pritom žiadnu skutočnosť, ktorá by signalizovala svojvoľný postup tohto súdu nemajúci oporu v zákone. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia naopak vyplýva, že najvyšší súd sa zaoberal a vysporiadal s dôvodmi sťažovateľov, ale pretože sa s nimi nestotožnil, odmietol dovolanie ako neprípustné.

21. V odôvodnení svojho rozhodnutia po oboznámení výsledkov konania (jeho skutkových a právnych záverov) a rozhodnutí prvostupňového aj odvolacieho súdu a uvedení podstaty dovolacej argumentácie sťažovateľov najvyšší súd *«ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.) po zistení, že dovolanie podali včas účastníci konania - žalobcovia 1/*

a 2/ (§ 240 ods. 1 O. s. p.), žalobca 1/ s právnickým vzdelaním a žalobkyňa 2/ zastúpená advokátom (§ 241 ods. 1 O. s. p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O. s. p.) skúmal najskôr, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný...

... V prejednávanej veci smeruje dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktoré má procesnú formu rozsudku. V zmysle ustanovenia § 238 ods. 1 O. s. p. platí, že ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu vydanému v tejto procesnej forme, je prípustné, ak je ním napadnutý zmeňujúci rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. Podľa § 238 ods. 3 O. s. p. je dovolanie prípustné aj proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku 1 Cdo 13/2010 vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O. s. p. Dovolanie je tiež prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, v ktorom sa odvolací súd odchyľil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci (§ 238 ods. 2 O. s. p.).

Nakoľko je v prejednávanej veci dovolaním napadnutý rozsudok, ktorým odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa (pričom vo svojom výroku prípustnosť dovolania nevyslovil), a nejde o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O. s. p., a v tejto veci nebolo dovolacím súdom vydané predchádzajúce rozhodnutie, je nepochybné, že prípustnosť dovolania žalobcov 1/ a 2/ z ustanovenia § 238 ods. 1 až 3 O. s. p. vyvodiť nemožno.

So zreteľom na ustanovenie § 242 ods. 1 druhá veta O. s. p., ktoré ukladá dovolaciemu súdu povinnosť skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O. s. p., dovolací súd sa neobmedzil len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 238 O. s. p., ale sa komplexne zaoberal otázkou, či konanie nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 písm. a/ až g/ O. s. p... Existencia ani jednej z uvedených väd však dovolacím súdom v konaní zistená nebola.

S prihliadnutím na obsah dovolania, v ňom zvolenú argumentáciu a vytýkané nesprávnosti sa dovolací súd osobitne zamerlal na otázku, či v dôsledku postupu súdov obidvoch stupňov nebola žalobcom 1/ a 2/ odňatá možnosť pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O. s. p.).

Podľa § 237 písm. f/ O. s. p. dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia je taký vadný postup súdu v občianskom súdom konaní, ktorým sa účastníkovi odníme možnosť pred ním konať a uplatniť procesné práva priznané mu za účelom zabezpečenia účinnej ochrany jeho práv. O vadu, ktorá je z hľadiska § 237 písm. f/ O. s. p. významná, ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom a týmto postupom odňal účastníkovi konania procesné práva, ktoré mu právny poriadok priznáva.

Napríklad môže ísť o právo predniesť (doplniť) svoje návrhy, právo označiť navrhované dôkazné prostriedky, právo vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a k vykonaným dôkazom, právo zhrnúť na záver neodročovaného pojednávania svoje návrhy a vyjadriť sa k dokazovaniu i k právnej stránke veci.

Pokiaľ dovolatelia vytýkali odvolaciemu súdu porušenie zásady dvojinštančnosti konania v dôsledku toho, že im neumožnil vyjadriť sa k „novým“ dôvodom, na základe ktorých odvolací súd potvrdil výrok rozsudku súdu prvého stupňa o zamietnutí žaloby, táto ich námietka neobstojí.

Podľa § 219 ods. 2 O. s. p. ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Odvolací súd v prejednávanej veci postupoval v súlade s citovaným ustanovením, keď sa v plnom rozsahu stotožnil so skutkovými a právnymi závermi súdu prvého stupňa, na ktoré v podrobnostiach vo svojom odôvodnení odkázal. Vychádzal pritom zo záveru, že súd prvého stupňa zamietol žalobu pre nedostatok naliehavého právneho záujmu, ktorého preukázanie v prejednávanej veci považoval rovnako ako súd prvého stupňa za rozhodujúce. Odvolací súd už len na zdôraznenie správnosti rozhodnutia doplnil ďalšie dôvody, pre ktoré naliehavý právny záujem žalobcov na požadovanom určení nebol daný (vzhľadom na neprípustnosť dovolania podľa § 238 O. s. p. sa dovolací súd ich správnosťou

nezaoberal). Odvolací súd poukázal na to, že požadované určenie má len povahu predbežnej otázky zistenia okruhu spoluvlastníkov vo vzťahu k súčasne prebiehajúcemu konaniu o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva. K druhej časti petitu určovacej žaloby podotkol, že táto otázka sa bude riešiť v dedičskom konaní a v sporovom konaní sa možno domáhať len určenia, že dotknutej osobe patril spoluvlastnícky podiel ku dňu jej smrti. Podľa názoru odvolacieho súdu by sa bez ohľadu na výsledok konania o určovacej žalobe na právnom postavení žalobcov nič nezmenilo, pretože nemôže dôjsť k zmene veľkosti ich spoluvlastníckeho podielu, ale len k zmene v osobe ďalšieho spoluvlastníka, prípadne k zmene spoluvlastníckych podielov ďalších spoluvlastníkov.

Odvolací súd, ktorý sa v prípade potvrdenia rozsudku súdu prvého stupňa v princípe mohol obmedziť len na prevzatie odôvodnenia podaného súdom prvého stupňa (porovnaj rozsudok Helle proti Fínsku z 19. decembra 1997, sťažnosť č. 20772/92, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1997-VIII), v tomto prípade na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia (výroku) teda realizoval (naplnil) zákonodarcom poskytnutú možnosť uviesť podľa § 219 ods. 2 O. s. p. ďalšie dôvody; týmto postupom nespochybnil správnosť právneho záveru súdu prvého stupňa o nedostatku naliehavého právneho záujmu žalobcov na požadovanom určení. Uvedený postup odvolacieho súdu nemohol mať preto za následok porušenie zásady dvojinštančnosti konania, resp. znamenať prijatie prekvapivého rozhodnutia.

Dovolatelia taktiež vytýkali nepreskúmateľnosť rozhodnutí nižších súdov v časti posúdenia rozhodujúcej otázky sporu (či môže mať podielový spoluvlastník vo všeobecnosti, aj v konkrétnom prípade, naliehavý právny záujem a vecnú legitimáciu na určenie vlastníctva vo vzťahu k inému spoluvlastníckemu podielu na tej istej, t. j. spoločnej veci) a odvolaciemu súdu i nedostatok odôvodnenia vo vzťahu k uplatnenému odvolaciemu dôvodu podľa § 205 ods. 2 písm. d/ O. s. p...».

22. Svoje skutkové a právne závery najvyšší súd prezentoval takto: «Dovolací súd je toho názoru, že súd prvého stupňa ako aj odvolací súd svoje rozhodnutia vo veci samej dostatočne odôvodnili. Súd prvého stupňa v odôvodnení rozsudku stručne opísal, čoho sa žalobcovia domáhali a z akých dôvodov, priebeh dokazovania, skutkový stav, ktorý zistil z vykonaných dôkazov i právne normy, ktoré aplikoval na prejednávanú vec. Svoje právne

závery súd prvého stupňa primerane vysvetlil (ich správnosťou sa dovolací súd nezaoberal) - žalobu zamietol z dôvodu nedostatku naliehavého právneho záujmu žalobcov na požadovanom určení (§ 80 písm. c/ O. s. p.) a ako poukazujú dovolatelia, zaoberal sa (nadbytočne) i meritom veci, keď skonštatoval, že žalobcovia neunesli dôkazné bremeno, lebo nepreukázali, že žalovaná 1/ nenadobudla spoluvlastnícky podiel vydržaním a ani existenciu zastieranej kúpnej zmluvy medzi žalovanou 1/ a žalovanými 2/ až 6/. Svoj záver o absencii naliehavého právneho záujmu žalobcov súd dostatočným spôsobom vysvetlil. Odvolací súd sa v odôvodnení rozsudku stotožnil s jeho skutkovými a právnymi závermi (§219 ods. 2 O. s. p.) a uviedol i ďalšie dôvody podporujúce záver o nedostatku naliehavého právneho záujmu žalobcov. Otázku, či môže mať spoluvlastník naliehavý právny záujem na určení vlastníctva k podielu iného spoluvlastníka na spoločnej veci, nepovažoval odvolací súd za otázku zásadného právneho významu (preto nevyslovil prípustnosť dovolania proti svojmu rozhodnutiu), uvedúc svoj názor, že o existencii naliehavého právneho záujmu by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by rozhodnutie súdu mohlo mať vplyv na veľkosť spoluvlastníckeho podielu žalobcov, pričom naliehavý právny záujem nie je možné vyvodiť z toho, že dôjde k zmene veľkosti spoluvlastníckeho podielu iného spoluvlastníka, prípadne k zmene v osobe iného spoluvlastníka. Nemožno preto súhlasiť s tvrdením dovolateľov, že súdy nedostatočne odôvodnili absenciu ich naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení; túto otázku súdy primeraným spôsobom rozobrali v odôvodneniach svojich rozhodnutí a odvolací súd - ako bolo uvedené - dal na žalobcami nastoľovanú otázku nielen v konkrétnej, ale aj vo všeobecnej rovine celkom jasnú odpoveď, t. j. zodpovedal ju.

Základnou podmienkou dôvodnosti a teda východiskom prípadnej úspešnosti určovacej žaloby podľa § 80 písm. c/ O. s. p., ktorá je svojou povahou žalobou preventívnou (ani v minulosti k určovacej žalobe nebol iný prístup; v podrobnostiach porovnaj napr. odôvodnenie v R 61/2007), je totiž existencia naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení. Rozumie sa tým právny záujem žalobcu. Nepostačuje len jeho tvrdenie o takomto záujme. Právny záujem žalobcu musí byť podľa požiadavky zákona kvalifikovaný, t. j. naliehavý. Posúdenie naliehavého právneho záujmu je otázkou právnej kvalifikácie rozhodujúcich skutočností. Pre žalobcu to znamená nielen nevyhnutnosť tvrdiť, ale aj dokázať skutočnosti, z ktorých vyplýva existencia naliehavého právneho záujmu na

žiadanom určení, čo je jednou z podmienok na to, aby súd mohol v rozsudku žalobe meritórne vyhovieť.

Nepreukázaná existencia naliehavého právneho záujmu vedie k zamietnutiu určovacieho návrhu (z tohto samotného dôvodu). Súd teda najprv musí mať za doloženú existenciu takéhoto záujmu, aby vôbec mohol pristúpiť k posudzovaniu (skúmaniu) merita veci. Inak (ak má za nepreukázanú existenciu naliehavého právneho záujmu žalobcu na určovacej žalobe v zmysle § 80 písm. c/ O. s. p.) bez skúmania vecnej stránky návrhu musí žalobný návrh zamietnuť (ako neprípustný). Či tento záujem jestvuje, skúma súd ex offo, t. j. z úradnej povinnosti, platí to ako pre súd prvého stupňa, tak aj pre súd odvolací.

Vzhľadom na záver odvolacieho súdu o absencii naliehavého právneho záujmu žalobcov nebolo potrebné, aby v odôvodnení reagoval na tvrdenia žalobcov o nedostatočnom zistení skutkového stavu v merite veci prvostupňovým súdom.

Možno teda zhrnúť, že z odôvodnenia napadnutého rozsudku, odvolacieho súdu nevyplýva jednostrannosť ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu. Najvyšší súd Slovenskej republiky vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti dospel k záveru, že skutkové a právne závery odvolacieho súdu nie sú v danom prípade zjavne neodôvodnené a nezlučiteľné s čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a že odôvodnenie dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu ako celok spĺňa parametre zákona na odôvodnenie rozsudku (§ 157 ods. 2 O. s. p.). Za odňatie možnosti konať pred súdom v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv či požiadaviek žalobcov...“.

Nakoľko prípustnosť dovolania v danom prípade nemožno vyvodit' z ustanovenia § 238 O. s. p. a v dovolacom konaní neboli zistené ani dôvody prípustnosti dovolania uvedené v ustanovení § 237 O. s. p., Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalobcov podľa § 243b ods. 5 v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O. s. p. ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok neprípustný, odmietol...»

23. Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd konštatuje, že v dovolacom konaní nedošlo k odňatiu možnosti preskúmavania napadnutého výroku, pretože najvyšší súd postupoval v súlade s normami občianskeho súdneho konania, ak odmietol dovolanie proti

rozhodnutiu krajského súdu ako neprípustné a také, ktorým sa sťažovateľom neodňala možnosť konať pred súdom [§ 237 písm. f) OSP]. Takýto postup a rozhodnutie dovolacieho súdu Občiansky súdny poriadok výslovne umožňuje, preto použitý spôsob v konkrétnom prípade nemohol znamenať odopretie prístupu k súdnej ochrane v konaní o mimoriadnych opravných prostriedkoch. Rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 13/2010 z 31. mája 2011 obsahuje podľa názoru ústavného súdu dostatok skutkových a právnych záverov a nejde o arbitrárne rozhodnutie nezlučiteľné s aplikovanými ustanoveniami Občianskeho súdneho poriadku.

24. Z uvedených skutočností vyplýva, že medzi namietaným uznesením najvyššieho súdu a možnosťou porušenia základného práva sťažovateľov podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a ich práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je taký vzťah, ktorý by odôvodňoval prijatie sťažnosti na ďalšie konanie po jej predbežnom prerokovaní. Ústavný súd preto sťažnosť sťažovateľov v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

II.B

K rozsudku krajského súdu sp. zn. 15 Co 229/2009 z 29. septembra 2009

25. Sťažovatelia ďalej namietali porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu v označenom konaní a jeho rozsudkom z 29. septembra 2009.

26. Predmetným rozsudkom krajský súd rozhodol tak, že ako *„Odvolací súd rozsudok prvého stupňa potvrdzuje“*. V odôvodnení svojho rozhodnutia krajský súd okrem iného uviedol: *„Krajský súd... ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O. s. p.) po zistení, že odvolanie podali včas oprávnené osoby - účastníci konania (§ 201 a § 204 ods. 1 O. s. p.), proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný (§ 201 a § 202 O. s. p.), postupom bez nariadenia ústneho odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O. s. p.) preskúmal napadnutý rozsudok, ako aj konanie mu predchádzajúce v medziach daných*

rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 O. s. p.) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcov nie je dôvodné, pretože napadnutý rozsudok je vecne správny.

Predmetom konania vedeného na súde prvého stupňa pod sp. zn. 7 C/83/2008 je určenie, že spoluvlastnícky podiel vo veľkosti 1/12-iny na pozemku v kat. úz. L. parc. č. ... - trvalé trávnaté porasty o výmere 5.589 m², zapísanému pod ... na LV č. ... vedenom S. katastra S., nenadobudla žalovaná 1. vydržaním, a že tento podiel patrí do dedičstva po pôvodnej pozemkovoknižnej vlastníčke M. K., rod. H., ktorá je evidovaná v pozemnoknižnej vložke č. ... pre kat. úz. L. pod zápisom č. ... Predmetom odvolacieho konania je preskúmanie správnosti odvolaním napadnutého rozsudku, ktorým bola žaloba zamietnutá.

Odvolatelia odvolanie odôvodnili tým, že súd prvého stupňa na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam (§ 205 ods. 2 písm. d/ O. s. p.) a napadnutý rozsudok vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 205 ods. 2 písm. f/ O. s. p.). Odvolací dôvod v zmysle ustanovenia § 205 ods. 2 písm. d) O. s. p. je daný, ak výsledok hodnotenia dôkazov súdom prvého stupňa nezodpovedá postupu vyplývajúcejmu z ustanovenia § 132 O. s. p., pretože súd zbral do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo prednesov účastníkov nevyplývali, ani inak nevyšli počas konania najavo, alebo súd nezohľadnil rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané a vyšli počas konania najavo, alebo v hodnotení dôkazov, prípadne poznatkov, ktoré vyplývali z prednesov účastníkov alebo vyšli najavo inak, z hľadiska ich závažnosti (dôležitosti), zákonnosti, pravdivosti a vierohodnosti je logický rozpor, alebo ktoré odporujú ustanoveniam § 122 až § 135 O. s. p. Odvolací dôvod v zmysle ustanovenia § 205 ods. 2 písm. f) O. s. p. je daný, ak súd prvého stupňa posúdil vec podľa právnej normy, ktorá na zistený skutkový stav nedopadá, alebo právnu normu síce správne určení, nesprávne vyložil, prípadne ju na daný skutkový stav nesprávne aplikoval.

Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku, ako aj celého obsahu spisového materiálu dospel k záveru, že súd prvého stupňa zistil skutkový stav v rozsahu potrebnom pre vyhlásenie rozsudku, na základe vykonaných dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam a vec i správne právne posúdil.

Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje so skutkovými zisteniami a právnymi závermi súdu prvého stupňa obsiahnutými v odôvodnení napadnutého rozsudku a v podrobnostiach naň odkazuje (§ 219 ods. 2 O. s. p.).

Z obsahu spisového materiálu vyplynulo, že žalobcovia sa podanou žalobou domáhajú určenia, že spoluvlastnícky podiel vo veľkosti 1/12-iny pozemku nachádzajúceho sa v kat. úz. L. parc. č ... trvalé trávnaté porasty o výmere 5.589 m² zapísaného na LV č. ... vedenom Správou katastra Senica nenadobudla žalovaná 1. vydržaním, a že tento podiel patrí do dedičstva po pôvodnej pozemkovoknižnej vlastníčke M. K., rod. H., ktorá je evidovaná v pozemnoknižnej vložke č. ... pre kat. úz. L. Prípustnosť určovacej žaloby, v ktorej sa spoluvlastník domáha určenia vlastníctva k spoluvlastníckemu podielu iného spoluvlastníka, považovali za vyjadrenie ponímania podielového spoluvlastníctva ako spoločenstva, v ktorom môžu zúčastnené subjekty tohto právneho vzťahu stanovenými právnymi inštrumentmi ovplyvňovať množinu spoluvlastníkov kvantitatívne aj kvalitatívne. Naliehavý právny záujem odvodzovali od toho, že dotknutý spoluvlastník má právo vedieť, s kým vlastne toto spoločenstvo tvorí a takéto právo vykonáva, t. j. právo vedieť, kto je vlastníkom, ktorého práva limitujú jeho vlastné práva k tej istej veci podľa § 137 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Naliehavý právny záujem na určení je podľa žalobcov zvýraznený aj tou skutočnosťou, že medzi spoluvlastníkmi pozemku je vedené konanie o zrušenie a vyporiadanie spoluvlastníctva pod sp. zn. 11 C/67/2005, ktoré bolo uznesením Okresného súdu Senica č. k. 11C/67/2005-120 zo dňa 5.8.2008 prerušené do právoplatného skončenia predmetného konania. Súd prvého stupňa žalobu žalobcov zamietol z dôvodu nedostatku naliehavého právneho záujmu žalobcov na požadovanom určení.

V zmysle § 80 O. s. p. návrhom na začatie konania (žalobou) možno uplatniť, aby sa rozhodlo najmä o: a) osobnom stave, b) splnení povinnosti, ktorá vyplýva zo zákona, z právneho vzťahu alebo z porušenia práva a c) určení, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem. Určovacia žaloba (§ 80 písm. c/ O. s. p.) má spravidla preventívny charakter - jej účelom je poskytnúť ochranu práva žalobcu predovšetkým skôr než dôjde k porušeniu právneho vzťahu alebo práva (určovacia žaloba preto vo všeobecnosti nie je opodstatnená tam, kde už právny vzťah alebo právo boli porušené a kde je namieste žaloba o splnenie povinnosti (§ 80 písm. b/ O. s. p.). V prípade možnosti žalovať priamo splnenie povinnosti treba preto vždy považovať za neprípustnú určovaciu žalobu, ktorá neslúži potrebám praktického života, spornosť nerieši, neodstraňuje, ale len vedie k nárastu počtu súdnych sporov. Uvedená zásada, že žalobca sa nemôže žalobou úspešne domáhať určenia právneho vzťahu alebo práva tam, kde sa môže

domáhať splnenia povinnosti podľa § 80 písm. b) O. s. p. však neplatí vtedy, ak žalobca (napriek možnosti domáhať sa priamo splnenia povinnosti) preukáže, že má naliehavý právny záujem na určení určitého práva alebo právneho vzťahu, v takomto prípade treba jeho určovaciu žalobu považovať za procesne prípustnú. Právny záujem, ktorý je podmienkou prípustnosti takejto žaloby, musí byť naliehavý v tom zmysle, že žalobca v danom právnom vzťahu môže navrhovaným určením dosiahnuť odstránenie spornosti a ochranu svojich práv a oprávnených záujmov (ide najmä o prípady, v ktorých sa určením, či tu právny vzťah alebo právo je či nie je vytvorí pevný základ pre právne vzťahy účastníkov sporu a predíde sa žalobe na plnenie). Treba zdôrazniť, že nejde o určovaciu žalobu samu, ale o to, čoho (akého určenia) sa žalobca domáha a z akých právnych pomerov vychádza. Naliehavý právny záujem sa teda viaže na konkrétny určovací petit (to, čoho sa žalobca v konaní domáha) a súvisí s vyriešením otázky, či sa žalobou s daným určovacím petitom môže dosiahnuť odstránenie spornosti žalobcovho práva alebo neistoty v jeho právnom vzťahu. Záver súdu o (ne)existencii naliehavého právneho záujmu žalobcu predpokladá teda posúdenie, či podaná určovacia žaloba je procesne prípustným nástrojom ochrany jeho práva a či snád' spornosť neodstraňuje ale len zbytočne vyvoláva konanie, po ktorom bude musieť aj tak nasledovať iné konanie. Ak žalobca neosvedčí svoj naliehavý právny záujem na ním požadovanom určení, ide o samostatný a prvoradý dôvod pre zamietnutie žaloby. Pokiaľ teda súd dospeje k záveru, že tá-ktorá určovacia žaloba nie je z dôvodu nedostatku naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení spôsobilým alebo prípustným prostriedkom ochrany práva, zamietne žalobu bez toho, aby sa zaoberal meritom veci (otázkami aktívnej a pasívnej legitímácie účastníkov konania).

Určovacia žaloba nie je spravidla opodstatnená najmä vtedy, ak vyriešenie určitej otázky neznamena úplné vyriešenie obsahu spornosti daného právneho vzťahu alebo práva, alebo ak požadované určenie má povahu len predbežnej otázky vo vzťahu k posúdeniu, či tu je (nie je) právny vzťah alebo právo. Vo všeobecnosti tiež platí, že pozitívne určenie vlastníckeho práva (t. j. že žalobca je vlastníkom) má spravidla prednosť pred negatívnym určením (t. j. že žalovaný nie je vlastníkom), lebo z negatívneho určenia nevyplýva jasne

a jednoznačne, kto je skutočným vlastníkom, pretože bez takéhoto pozitívneho určenia treba pripustiť aj možnosť, že vlastníkom je aj tretia osoba (ktorá nie je účastníkom konania).

Odvolací súd sa stotožňuje so záverom súdu prvého stupňa o neexistencii naliehavého právneho záujmu žalobcov tak na určení, že žalovaná 1. nenadobudla spoluvlastnícky podiel vydržaním, ako aj na určení, že spoluvlastnícky podiel patrí do dedičstva po M. K. K dôvodom obsiahnutým v odôvodnení napadnutého rozsudku odvolací súd len dopĺňa, že v súčasnosti prebieha konanie o zrušenie a vyporiadania podielového spoluvlastníctva, v ktorom je potrebné vyriešiť si otázku okruhu podielových spoluvlastníkov, nakoľko všetci podieloví spoluvlastníci musia byť účastníkmi konania o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva k veci, a teda žalobcami požadované určenie má povahu len predbežnej otázky zistenia okruhu spoluvlastníkov vo vzťahu ku konaniu o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva. Určenie, že žalovaná 1. nie je podielovou spoluvlastníčkou v podiele 1/12, resp. že nenadobudla predmetný spoluvlastnícky podiel vydržaním, podľa názoru odvolacieho súdu neodstráni spornosť vzťahu, nakoľko z takéhoto negatívneho určenia nevyplýva jasne a jednoznačne, kto je skutočným spoluvlastníkom, resp. komu predmetný spoluvlastnícky podiel patrí. Rovnako podľa názoru odvolacieho súdu niet naliehavého právneho záujmu na určení, že spoluvlastnícky podiel patrí do dedičstva po M. K., nakoľko otázka, či niečo patrí do dedičstva, je otázkou, ktorá sa bude riešiť v rámci dedičského konania a v sporovom konaní sa možno domáhať len určenia, že dotknutej osobe spoluvlastnícky podiel patril ku dňu jej smrti. Bolo potrebné prihliadnúť tiež na to, že na právnom postavení žalobcov by sa bez ohľadu na výsledok konania o ich určovacej žalobe nič nezmenilo, nakoľko nemôže dôjsť k zmene veľkosti ich spoluvlastníckeho podielu, ale mohlo by dôjsť len k zmene v osobe ďalšieho spoluvlastníka, prípadne k zmene spoluvlastníckych podielov ďalších spoluvlastníkov.

Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 219 ods. 1 O. s. p. z dôvodu vecnej správnosti potvrdil, keď súd prvého stupňa správne podľa § 142 ods. 1 O. s. p. rozhodol i o náhrade trov konania a vo veci úspešným žalovaným náhradu trov konania nepriznal, pretože títo ju nežiadali.

Odvolací súd nevyslovil prípustnosť dovolania proti svojmu rozhodnutiu, pretože otázku vymedzenú žalobcami: či môže mať podielový spoluvlastník naliehavý právny záujem a byť aktívne legitimovaný na určenie vlastníctva vo vzťahu k inému spoluvlastníckemu

podielu na tej istej (t. j. spoločnej) veci, nepovažoval za otázku po právnej stránke zásadného významu. Ako uviedol odvolací súd vyššie, o existencii naliehavého právneho záujmu by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by rozhodnutie súdu mohlo mať vplyv na veľkosť spoluvlastníckeho podielu žalobcov, pričom naliehavý právny záujem nie je možné vyvodiť z toho, že dôjde k zmene veľkosti spoluvlastníckeho podielu iného spoluvlastníka, prípadne k zmene v osobe iného spoluvlastníka...“

27. Ústavný súd nadväzujúc na svoje už uvedené stanoviská a právne názory (body 11 až 16) opätovne zdôrazňuje, že čl. 46 ods. 1 ústavy sa zaručuje ochrana viacerých záujmov, predovšetkým práva na prístup k súdu a práva na spravodlivý proces, ktorému ochranu poskytuje aj čl. 6 ods. 1 dohovoru. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu k porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru by došlo vtedy, ak by komukoľvek bola odmietnutá možnosť domáhať sa svojho práva na nezávislom a nestrannom súde, predovšetkým ak by všeobecný súd odmietol konať a rozhodovať o podanom návrhu fyzickej osoby alebo právnickej osoby (II. ÚS 8/01) vrátane návrhu o námietke zaujatosti, alebo v prípade opravných konaní by všeobecný súd odmietol opravný prostriedok alebo zastavil o ňom konanie bez toho, aby ho meritórne preskúmal a rozhodol o ňom v spojitosti s napadnutým súdnym rozhodnutím (IV. ÚS 279/05, IV. ÚS 337/04).

28. V prípade sťažovateľov však nešlo o odmietnutie spravodlivosti majúce za následok porušenie základných práv, ale o prípad, keď právo na súdnu a inú právnu ochranu a právo na spravodlivé súdne konanie bolo v celom rozsahu realizované, aj keď nie podľa subjektívnych názorov sťažovateľov. Nespokojnosť sťažovateľov s obsahom rozhodnutia krajského súdu nie je dôkazom o jeho neústavnosti a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť právny názor všeobecných súdov svojím vlastným.

29. Pokiaľ ide o sťažovateľmi namietané porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozhodnutím krajského súdu, ústavný súd predovšetkým konštatuje, že v danej veci nebola vylúčená právomoc všeobecných súdov. V právomoci ústavného súdu zostalo následne iba posúdenie, či účinky

výkonu právomoci krajského súdu v súvislosti s jeho rozhodnutím sú zlučiteľné s označeným článkom ústavy a dohovoru.

30. Ústavný súd po oboznámení sa s obsahom rozsudku krajského súdu dospel k záveru, že tento svoje rozhodnutie náležite odôvodnil, predmetné rozhodnutie obsahuje dostatok skutkových a právnych záverov, pričom ústavný súd nezistil, že by jeho výklad a závery boli svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené a nevyplývajú z nich ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu. Skutočnosť, že sťažovatelia sa s názorom krajského súdu nestotožňujú, nepostačuje sama osebe na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok. V zmysle svojej judikatúry považuje ústavný súd za protiústavné aj arbitrárne tie rozhodnutia, ktorých odôvodnenie je úplne odchylné od veci samej alebo aj extrémne nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti (IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06).

31. Ústavný súd sa z obsahu napadnutého rozhodnutia presvedčil, že krajský súd sa námietkami sťažovateľov zaoberal v rozsahu, ktorý postačuje na konštatovanie, že sťažovatelia v tomto konaní dostali odpoveď na všetky podstatné okolnosti prípadu. V tejto súvislosti už ústavný súd uviedol, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované právo účastníka na spravodlivé súdne konanie (m. m. IV. ÚS 112/05, I. ÚS 117/05). Z ústavnoprávneho hľadiska preto niet žiadneho dôvodu, aby sa spochybňovali závery napadnutého odvolacieho rozhodnutia, ktoré sú dostatočne odôvodnené a majú oporu

vo vykonanom dokazovaní. Pretože namietané rozhodnutie krajského súdu nevykazuje znaky svojvôle a je dostatočne odôvodnené na základe jeho vlastných myšlienkových postupov a hodnotení, ústavný súd nie je oprávnený ani povinný tieto postupy a hodnotenia nahrádzať (podobne aj I. ÚS 21/98, III. ÚS 209/04) a v tejto situácii nemá dôvod zasiahnuť do právneho názoru krajského súdu. Ústavný súd v tejto súvislosti ešte pripomína, že nie je a ani nemôže byť ďalšou opravnou inštanciou v systéme všeobecného súdnictva.

32. Ústavný súd v danej veci nezistil, že by napadnutý postup a rozhodnutie krajského súdu sp. zn. 10 Co 229/2009 z 29. septembra 2009 boli svojvoľné a že by zasahovali do základného práva sťažovateľov podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

33. Ústavný súd po oboznámení sa s obsahom napadnutého rozsudku krajského súdu konštatuje, že krajský súd konal v medziach svojej právomoci, keď príslušné ustanovenia podstatné pre posúdenie veci interpretoval a aplikoval a jeho úvahy vychádzajú z konkrétnych faktov, sú logické, a preto aj celkom legitímne a právne akceptovateľné. Vzhľadom na aplikáciu príslušných ustanovení zákona (Občiansky súdny poriadok) je namietaný rozsudok krajského súdu aj náležite odôvodnený.

34. Ústavný súd považuje postup krajského súdu pri preskúmaní rozhodnutia okresného súdu za legitímny a vylučujúci možné porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

35. Ústavný súd nezistil príčinnú súvislosť medzi napadnutým rozsudkom krajského súdu a namietaným porušením označených práv, a preto sťažnosť sťažovateľov v tejto časti (vo vzťahu ku krajskému súdu) odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

II. C

K namietanému porušeniu základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy

36. Ústavný súd podľa svojej stabilizovanej judikatúry (napr. II. ÚS 78/05, I. ÚS 310/08, I. ÚS 76/2010) zastáva názor, že všeobecný súd spravidla nemôže byť sekundárnym porušovateľom základných práv a práv hmotného charakteru, ku ktorým patrí aj základné právo vyplývajúce z čl. 20 ods. 1 ústavy, ak toto porušenie nevyplýva z toho, že všeobecný súd súčasne porušil ústavnoprocenčné princípy vyplývajúce z čl. 46 až čl. 48 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru. Inak povedané, o prípadnom porušení základného práva podľa čl. 20 ods. 1 (aj ods. 3, 4 a 5) ústavy a čl. 1 ods. 1 dodatkového protokolu by bolo možné v danej veci uvažovať len vtedy, ak by zo strany všeobecného súdu primárne došlo k porušeniu niektorého zo základných práv, resp. ústavnoprocenčných princíпов vyjadrených v čl. 46 až čl. 48 ústavy, resp. v spojení s ich porušením.

37. Ústavný súd vychádzajúc z uvedených skutočností a záverov odmietol sťažnosť sťažovateľov v tejto časti z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

III.

38. Pretože sťažnosť bola odmietnutá v celom rozsahu, ústavný súd o ďalších návrhoch sťažovateľov na ochranu ústavnosti uplatnených v sťažnosti nerozhodoval.

39. Ústavný súd v závere poznamenáva, že mu neprislúcha zjednocovať in abstracto judikatúru všeobecných súdov a suplovať právomoc, ktorá podľa § 8 ods. 3 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov je zverená najvyššiemu súdu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. decembra 2011